

N:o 43.

Ank. till Riksd. Kansli den 5 Mars 1868, kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckta frågor dels om förändring af det inom Riksgälds-kontoret begagnade bokföringssätt, dels om åtskilliga belopps afskrifning ur räkenskaperna.

(R. A.)

I öfverensstämmelse med hvad Stats-Utskottet uti sitt, angående Riksgälds-kontorets förvaltning sedan början af 1867 års riksdag, denna dag afgifna Utlåtande anmält, får Utskottet härmed meddela yttrande i anledning af Riksdagens sistlidet år församlade Revisorers framställningar, rörande förändring i det inom Riksgälds-kontoret begagnade bokföringssätt samt hvad Fullmäktige uti deröfver afgifvet utlåtande anført, äfvensom angående åtskilliga i sammanhang dermed väckta förslag rörande vissa här nedan uppgifna summors afskrifning ur räkenskaperna.

1:o.

Angående förändring af bokföringssättet inom Riksgälds-kontoret.

(Rev.-ber. sidd. 67, 81. Fullm. utl. sidd. 104—107)

Uti den afgifna revisions-berättelsen (sid. 1) hafva Revisorerne erinrat derom, att i Riksgälds-kontoret föras följande från hvarandra skiljda räkenskaper, nemligen:

Bih. till Riksd. Prot. 1868. 4 Saml. 1 Afd. 25 Haft.

»1:o en hufvudbok, äfven kallad *räkningen N:o 1*, deruti upptagas »alla Riksgälds-kontorets tillgångar och skulder samt inkomster och utgifter, »hvilka icke äro att hänföra till någon af öfriga räkningarne;

»2:o en räkenskap, *räkningen N:o 2*, hvaruti redogöres för de till »jernvägsbyggnadernas utförande upplånade medel;

»3:o en räkenskap, *räkningen N:o 3*, innehållande redovisning för de »fonderade statslånen liqvidations- och amortissemens-fonder; och

»4:o en särskild redogörelse öfver de fonderade statslånen.»

Då sålunda Riksgälds-kontorets hufvudbok icke upptager alla till detta verk influtna medel och derifrån verkställda utbetalningar samt Kontorets tillgångar och skulder, utan en icke ringa del af dessa redovisas i de särskilda räkenskaperna, hvarigenom öfversigten af Kontorets verkliga ställning försvåras, hafva Revisorerna funnit ett sådant bokföringssätt mindre tillfredsställande. Derjemte hafva Revisorerna yttrat att, enligt deras föreställning, borde Riksgälds-kontorets bokslut omfatta icke blott hvad som nu i hufvudboken upptages, utan äfven hvad de särskilda räkenskaperna innehålla, hvilket, efter Revisorernes uttalade mening, skulle kunna ske, utan att derföre den föreskrifna särskilda redovisningen för de till jernvägsbyggnaderna upplånta medel samt liqvidations- och amortissemens-fonderna komme att uteslutas.

Enär, vid räkenskapsföringen inom Riksgälds-kontoret, de derom i gällande reglemente meddelade stadganden måste iakttagas, och då Revisorernes framställning i afseende på hufvudboken följaktligen måste åsyfta förändrandet eller upphäfvandet af de i hittills utfärdade reglementen intagna föreskrifter, angående särskilda i hufvudboken icke ingående räkenskapers förande, hafva Fullmäktige, uti sitt öfver revisionsberättelsen afgifna och vid densamma fogade utlåtande, till upplysning vid afgörande af den Riksdagen sålunda nu underställda fråga angående upphörandet af nyssnämnda särskilda räkenskaper, anført de i afseende på hufvudboken samt dess omfattning m. m. under sednare tider meddelade och i Riksgälds-kontorets tid efter annan utfärdade reglementen införda stadganden; hvarjemte Fullmäktige, beträffande särskildt bokföringen af liqvidations- och amortissemens-fonderna för de till utgifter för jernvägsanläggningarne upptagna fonderade statslån, erinrat, att redan i afseende på den vid 1853 och 1854 års riksdag beslutade upplåning i och för bestridande af de med sådana anläggningar för- enade kostnader blifvit stadgadt, att nämnda fonder skulle särskildt redo-

visas, hvilket stadgande äfven förekommer bland de i 1866 års reglemente intagna beslut och föreskrifter rörande 1855, 1858, 1860 och 1861 års lån.

Med åberopande af ofvanberörda, i afseende på bokföringen meddelade stadganden, som, under den tid hvarje särskildt reglemente varit gällande, måst iakttagas vid räkenskapernas förande, hafva Fullmäktige — till ytterligare upplysning vid pröfningen af Revisorernes förslag angående intagandet i Riksgälds-kontorets hufvudbok af de redovisningar, som hittills utgjort föremål för särskilda räkenskaper — låtit utarbета och uti en till Stats-Utskottet aflåten skrifvelse öfverlemnad summariska omslut af kapital- och balans- jemte några andra konti i sednaste eller 1866 års hufvudbok, för att derigenom ådagalägga ej allenast de förändringar i uppställningen af sagda konti, än äfven det olika förhållande mellan Riksgälds-kontorets skulders och tillgångars belopp, som samma hufvudbok genom tillämpning af det bokföringssätt, Revisorerne föreslagit, skulle hafva visat.

Vid öfverlemnandet af dessa omslut hafva Fullmäktige uti berörda skrifvelse tillkännagifvit, att desamma blifvit uppgjorda under förutsättning, att den föreskrifna särskilda räkenskapen öfver de medel, som för jernvägsbyggnaderna blifvit upplånta och i egenskap af anslag eller lån från Riksgälds-kontoret utbetalda, icke vidare skulle komma att föras, utan att äfven dessa medel skulle redovisas genom Riksgälds-kontorets hufvudbok, hvarjemte Fullmäktige erinrat, att berörda omslut icke upprättats för att utgöra något detaljeradt formulär för Riksgälds-kontorets framtida bokslut, utan endast för att dels antyda den förändring i beloppet och förhållandet mellan Riksgälds-kontorets bokförda tillgångar och skulder, hvilken Kontorets hufvudbok med dess af Revisorerne förordade omfattning och fullständighet komme att visa, dels angifva det sätt, hvarpå den föreslagna förändrade bokföringen, enligt Fullmäktiges förmenande, skulle kunna bringas till verkställighet och den dermed åsyftade förenkling och fullständighet i räkenskaperna åstadkommas.

Jemte det Fullmäktige för sin del tillstyrkt hufvudsakligt bifall till intagandet i Riksgälds-kontorets hufvudbok af de redovisningar, som enligt nu gällande reglemente skola afgifvas genom ofvannämnda särskilda räkenskap, hafva Fullmäktige tillika anmält, att, i händelse Riksdagen funne för godt föreskrifva, att Riksgälds-kontorets hufvudbok hädanefter skall fullständigt upptaga och redovisa alla de tillgångar och skulder samt inkomster och utgifter, som tillhöra den åt Kontoret uppdragna förvaltning af allmänna medel, Fullmäktige hade för afsigt att, genom särskilda, efter de likartade tillgångarnes och skuldernas belopp äfvensom föremålen för de anvisade inkomsterna och utgifterna ordnade sammandrag, söka i möjliga-

ste mån förenkla bokföringssättet för Riksgälds-kontoret samt underlätta öfversigten och bedömandet af de förhållanden, hvilkas noggranna redovisande utgör föremålet för såväl Kontorets hufvudbok som det utdrag deraf, hvilket skall genom trycket årligen offentliggöras; och hafva Fullmäktige slutligen ansett att, till upplysning om de fonderade statslånen både ursprungliga och återstående kapitalbelopp samt den för deras fulla betalning erforderliga tid, äfvensom om de från Riksgälds-kontoret för jernvägars anläggande utbetalda anslag och lån, deröfver upprättade och oafbrutet fortsatta sammandrag borde hvarje års hufvudbok bifogas.

Då Stats-Utskottet, lika med hvad Revisorerne och Fullmäktige sålunda tillstyrkt, anse en förändring af Riksgälds-kontorets räkenskaper i den af Fullmäktige nu afgifna syftning medföra enkelhet och reda samt underlätta öfversigten af Riksgälds-kontorets ställning i sin helhet, har Utskottet, utan att nu vilja ingå i någon pröfning af lämpligheten eller behofvet af de särskilda sammandrag, som Fullmäktige förmält sig ämna låta upprätta, funnit sig böra tillstyrka,

att Riksdagen måtte åt Fullmäktige uppdraga, att i afseende å bokföringen af de under Riksgälds-kontorets förvaltning ställda medel låta vidtaga den förändring, att någon *särskild* räkenskap icke för år 1867 behöfver afslutas eller derefter föras öfver de medel, som för jernvägsbyggnaderna blifvit upplånta och i egenskap af anslag eller lån från Riksgälds-kontoret utbetalda, eller öfver de fonderade statslånen, utan att såväl jernvägsbyggnadsmedlen som de fonderade statslånen skola uti Riksgälds-kontorets hufvudbok redovisas, för hvilket ändamål särskilda konti för hvart och ett af dessa lån böra i hufvudboken uppläggas, hvarförutan, med bibehållande af den särskilda räkenskapen öfver de fonderade statslånen liqvuidations- och amortisementsfonder, hufvudboken bör summariskt redovisa dessa fonders ställning vid årets början och slut samt den förändring desamma under året undergått.

2:o.

Angående afskrifning af ett i den särskilda redogörelsen för de till jernvägsbyggnaders utförande upplånta medel vid 1866 års slut utbalanserat belopp.

I sammanhang med den sålunda ifrågakämda förändringen af Riksgäldskontorets bokföring hafva Fullmäktige föreslagit, att det i räkenskaperna balanserade beloppet af sådana för jernvägars anläggande Kontoret ålagda utbetalningar, som icke genom beslutade och företagna särskilda upplåningar blifvit ersatta, måtte i hufvudboken för sistlidet år få afskrifvas, helst numera någon annan godtgörelse härför icke syntes vara att förvänta, än den som genom ytterligare upplåning och ökad skuldsättning för Riksgäldskontoret möjligen skulle kunna beredas.

Då efter sammanförandet af Riksgäldskontorets samtliga tillgångar och skulder i en och samma räkenskap något behof icke vidare synes vara för handen att genom räkenskaperna ådagalägga, huru stor del af de för jernvägsbyggnaderna anvisade medel blifvit genom upplåning anskaffad eller huru mycket för sådant ändamål tilläfventyrs behöfver upplånas, får Utskottet, under förutsättning att dess i nästföregående punkt gjorda hemställan af Riksdagen godkännes, hemställa, att Riksdagen, med bifall till hvad sålunda af Fullmäktige blifvit föreslaget, måtte besluta,

att det belopp af 3,329,638 R:dr 21 öre, som uti den särskilda redogörelsen för de till jernvägsbyggnaders utförande upplånta medel vid 1866 års slut upptagas såsom skuld utöfver tillgång, må uti 1867 års räkenskaper afskrifvas.

3:o.

Angående utslutning ur Riksgäldskontorets hufvudbok af Hjelmare kanal- och slussverks reparationsfond.

Fullmäktige hafva vidare hemställt, huruvida icke den för Hjelmare kanal- och slussverks framtida underhållande afsatta samt både bland tillgångarne och skulderna i Riksgäldskontorets hufvudbok till samma belopp upptagna fond bör ur denna räkenskap afföras, enär nämnda fond, be-

stående af säkerhetshandlingar, hvilka Riksgälds-kontoret, utan någon kapital- eller räntebetalingsskyldighet, till förvarande emottagit, lika litet som Strömsholms kanal- och slussverks i dylika handlingar äfven hos Riksgälds-kontoret deponerade, men icke bokförda reparationsfond, kan betraktas såsom någon detta Kontors tillgång eller skuld.

Jemte det Stats-Utskottet i afseende på beskaffenheten af Riksgälds-kontorets befattning med förstnämnda fond hänvisas till de uti 20 § af det vid 1865 och 1866 års riksdag för Riksgälds-kontoret utfärdade reglemente, får Utskottet, på de af Fullmäktige anförda skäl, hemställa,

att den för Hjelmare kanal- och slussverks framtida underhållande i Riksgälds-kontoret afsatta fond må ur Kontorets räkenskaper afskrifvas, dock under fortfarande skyldighet för Riksgälds-Kontoret att förvara icke allenast de fonden tillhörande säkerhetshandlingar, som redan blifvit dit aflemnade, än ock dem, som i stadgad ordning ytterligare varda till Kontoret ingifna.

4:o.

Angående afskrifning af köpeskillingen för den s. k. Hofbageri-egendomen.

Jemlikt de beslut Rikets Ständer under föregående riksdagar fattat i afseende på den erhållna och till kostnader för Myntverkets nuvarande lokal begagnade köpeskillingen för den s. k. Hofbageri-egendomen, bör, på sätt 55 § af det vid sistlidne riksdag för Riksgälds-kontoret utfärdade reglemente innehåller, sedan Myntverkets ställning framdeles så förbättrats, att samma köpeskillings belopp, 25,000 R:dr, kan af nämnda verk utan olägenhet eller men för dess obehindrade verksamhet återbetalas, detta belopp, i den mån det varder disponibelt, genom Kongl. Statskontoret till Riksgälds-kontoret öfverlemnas. Af sådan anledning har nämnda köpeskillning i Riksgälds-kontorets hufvudböcker från och med år 1851 såsom en Riksgälds-kontorets fordran oafbrutet balanserats.

Som likväl Kongl. Maj:t genom nådig Skrifvelse af den 20 sistlidne December förordnat, att Myntverket bör till Statskontoret, för att Riksgälds-kontoret tillhandahållas, öfverlemna under år 1868 fyratio tusen Riksdaler af de å anslaget till Myntverkets drift och underhåll vid 1867 års slut befintliga reservationer samt derefter årligen före den 1 Mars det belopp, hvarmed enligt nästföregående års bokslut dåvarande reservationer å samma

anslag i jemna 100-riksdalertal må öfverskjuta en summa af 75,000 R:dr, eller det belopp, hvarmed Myntverket under vanliga förhållanden kan drifvas, samt häraf synes följa, att Riksgälds-kontoret, som redan från Kongl. Statskontoret fått emottaga berörda 40,000 R:dr, på sådant sätt erhållit full godtgörelse för ofvanomförmälda, i Kontorets hufvudböcker sedan längre tid tillbaka balanserade fordran, anser sig Utskottet böra hemställa,

att det i Riksgälds-kontorets räkenskaper under titel: köpeskillingen för den vid Regeringsgatan i hufvudstaden belägna s. k. Hofbageri-egendomen balanserade belopp af 25,000 R:dr må ur samma räkenskaper afskrifvas.

Slutligen hemställer Stats-Utskottet,

att Riksdagen behagade åt Utskottet uppdraga att om Riksdagens beslut rörande de i detta Utlåtande behandlade frågor lemna Fullmäktige i Riksgälds-kontoret behörig underrättelse.

Stockholm den 5 Mars 1868.

På Utskottets vägnar:

Ludvig af Ugglas.